تحلیل

فروپاشی ناتو قطعی است

رحیم محمدی

بین‌الملل

اظهارات امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه با مجله اکونومیست درباره این‌که «ناتو دچار مرگ مغزی شده است.» بازتاب‌های گسترده‌ای در جهان داشت و به‌خصوص کشورهای اروپایی نسبت به آن واکنش منفی نشان دادند. او که پیشتر تصمیم داشت یك ارتش اروپا تاسیس کند و در این کار ناکام مانده بود، معتقد است: «اگر اروپا همانند یك قدرت جهانی عمل نکند، از بین خواهد رفت». اظهارات مکرون موجب شد تا برخی به این نتیجه برسند که آفتاب ناتو در حال غروب بوده و این پیمان نظامی جهانی آخرین روزهای حیات خود را سپری می‌کند. ناتو که بعد از جنگ جهانی دوم تاسیس شده بود می‌رفت تا در جهان نقشی منحصر به فرد داشته باشد، اما طی سال‌های گذشته در کمتر جایی حضور داشته و به دلیل کسر بودجه و اختلافات بین اروپا و آمریکا با خطر انقراض کامل مواجه شده است.

عبدالباری عطوان، نویسنده و تحلیلگر سرشناس عرب در یك یادداشت در این باره می‌نویسد: «بدون تردید بحران ناتو تشدید می‌شود و سرانجام فروپاشی آن تقریبا قطعی است و تنها پیوستن دو عضو آن به ائتلاف دریایی‌ای که آمریکا برای حمایت از کشتیرانی در خلیج‌فارس به تشکیل آن فراخوانده بود، یکی از بهترین شواهد در این زمینه است». وی همچنین به اظهارات مایك پمپئو، وزیر خارجه آمریکا اشاره کرد و گفت: «اظهارنظر دیگری که آینده سیاهی را برای ناتو پیش‌بینی می‌کند، توسط مایك پمپئو، وزیر خارجه آمریکا در جریان سی‌امین سالگرد فروریزی دیوار برلین و فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و بلوك سوسیالیستی آن مطرح شد که گفت: ناتو منسوخ شده است و با خطر انقراض روبه‌روست و باید یك مشارکت اروپایی جدید سنگینی بار تأمین مالی و هزینه‌های نظامی آن را بر دوش بکشد.»

به نوشته عطوان: «فروپاشی پروژه آمریکا و اروپا، تشدید اختلافات میان اعضای ناتو درباره مداخله نظامی اخیر ترکیه در شمال سوریه و خرید سیستم دفاع موشکی اس-۴۰۰ روسیه توسط رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه که در تقابل با سیستم‌های تسلیحاتی اروپایی ـ آمریکایی است، همگی از جمله عواملی است که به آشوب کنونی در ناتو منجر شده و ممکن است مانند اتفاقی که برای پیمان ورشو افتاد، تجزیه ناتو را تسریع کنند.»

از سوی دیگر، کیمبرلی کرویور، پژوهشگر اندیشکده هلندی انستیتو روابط بین‌الملل کلینگدیل در مقاله‌ای ناتو را پیمانی توصیف کرد که دیگر چیزی از اتحاد پیشین در آن دیده نمی‌شود. او نوشت: «از زمانی که دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا شده، با توجه به اظهاراتی که پیش از رسیدن به این سمت داشت و ناتو را پیمانی منسوخ می‌خواند، همواره این سؤال وجود داشته که او تا چه حد و تا چه زمان به ناتو پایبند خواهد ماند. آمریکا بدون این‌که شرکای اروپایی ناتو را در جریان بگذارد، از شمال سوریه خارج شد و جدا از آن همچنین مانع محکومیت روسیه به‌خاطر توقیف کشتی‌های اوکراینی شد. این سخنان و اقدامات باعث شده در ذهن شرکای اروپایی ناتو، تصویری از مشارکت ناپایدار ترامپ نقش ببندد. از آن سو اقدامات ترکیه نیز وحدت ناتو را به خطر انداخته است. آنکارا جدا از حمله به شمال سوریه که باعث خشم اروپایی‌ها شده، سامانه دفاعی اس-۴۰۰ را از روسیه خرید که سیستم آن با سیستم‌های دفاعی ناتو سازگار نیست و می‌تواند امنیت جنگنده‌های اف ۳۵ آمریکایی را به خطر بیندازد. ترکیه در حال حاضر نیز در تلاش برای خرید جنگنده‌های سوخو از روسیه است. این اقدامات باعث شده نه‌تنها اروپا که آمریکا هم دچار بی‌اعتمادی به آنکارا شود. همه این اقدامات نشان‌دهنده شکننده‌بودن وضعیت ناتو در شرایط کنونی است.»

اردنی‌ها پرچم اسرائیل را پایین کشیدند

عبدا... دوم پادشاه اردن دیروز پس از ۲۵ سال سلطه رژیم صهیونیستی بر مناطق «باقوره» و «غمر» از بازگشت این دو منطقه به حاکمیت اردن خبر داد. پیشتر دولت اردن تصمیم خود مبنی بر بازپس‌گیری باقوره و غمر را به صهیونیست‌ها ابلاغ کرده بود. ملك عبدا... دوم روز گذشته رسما پایان اجرای دو ضمیمه باقوره و غمر در معاهده صلح با صهیونیست‌ها را اعلام کرد. / مهر

درخواست برای توقف بازشماری آرای افغانستان

عبدا... عبدا...، رئیس اجرایی دولت افغانستان و یکی از نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۱۹ این کشور، خواستار توقف روند بازشماری آرای انتخابات مهر شد. انتخابات ریاست‌جمهوری افغانستان روز ۶ مهر برگزار شد و قرار بود نتیجه اولیه آن در ۲۷ مهر و نتیجه نهایی ۱۶ آبان اعلام شود، اما به دلیل مشکلات متعدد موجود در کمیسیون انتخابات، ارائه گزارش نتیجه اولیه انتخابات به ۲۳ آبان و نتیجه نهایی به آذر موکول شد. / مهر

ترامپ وعده داد دومین مکالمه تلفنی خود را با رئیس‌جمهور اوکراین افشا کند

شهود علیه ترامپ

علی باقری

بین‌الملل

مساله استیضاح دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا این روزها به بحث داغ محافل سیاسی آمریکا تبدیل شده است. این در حالی است که دو حزب عمده این کشور یعنی جمهوریخواهان و دموکرات‌ها نیز به جدالی سخت علیه یکدیگر روی آورده و همدیگر را به دروغگویی و نیرنگ متهم می‌سازند. در این میان دونالد ترامپ مدعی آن است که با شفافیت تمام عمل کرده و دشمنانش هیچ بهانه‌ای برای محکوم کردن او ندارند. دموکرات‌ها نیز می‌گویند عزم خود را جزم کرده‌اند تا پیش از پایان سال جاری میلادی تکلیف استیضاح ترامپ را یکسره کنند.

به گزارش مهر و به نقل از رویترز، دونالد ترامپ روز شنبه اعلام کرد کاخ سفید به احتمال زیاد متن دومین گفت‌وگوی تلفنی وی با ولادیمیر زلنسکی را به‌زودی منتشر می‌کند. ترامپ در پایگاه اندروز و پیش از سفر به ایالت آلاباما خطاب به خبرنگاران گفت: «ما متن دیگری در دست انتشار داریم که بسیار مهم است. من به شما دومین متن [گفت‌وگوی تلفنی] را خواهم داد، زیرا من با رئیس‌جمهور اوکراین دو مرتبه تلفنی گفت‌وگو کردم». مساله گفت‌وگوی تلفنی دونالد ترامپ با ولادیمیر زلنسکی رئیس‌جمهور اوکراین شروع ماجرایی سیاسی تحت عنوان اوکراین‌گیت در آمریکا شد.

تحقیقاتی گسترده

چند روز پیش موسسه ریل کلیر اینوستیگیشن، افشاگر تماس تلفنی دونالد ترامپ و همتای اوکراینی‌اش را معرفی کرد و او را شخصی به نام اریك چیارامِلا نامید. وی در اواخر دوران ریاست جمهوری باراك اوباما، مدیر امور اوکراین در شورای امنیت ملی آمریکا بود و در نخستین ماه‌های دولت ترامپ نیز تحت عنوان مدیر ارشد امور اروپا و روسیه در این شورا فعالیت داشت. اریك چیارامِلا ۳۳ ساله اکنون معاون مسؤول اطلاعات ملی در بخش اوراسیا و روسیه در شورای ملی اطلاعات آمریکاست. در شکایت این مقام افشاگر که در ماه آگوست به ثبت رسید، آمده است که مکالمه تلفنی دونالد ترامپ به ولادیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین احتمالا به گونه‌ای سوءاستفاده‌گرانه به دنبال تحت فشار قرار دادن اوکراین بوده است. ترامپ در این تماس تلفنی از زلنسکی خواسته بود فعالیت‌های فرزند جو بایدن را زیر نظر داشته باشد و حتی‌الامکان آنها را محدود کند.

تیم تحقیقات کنگره آمریکا به ریاست آدام شف، رئیس دموکرات کمیته اطلاعات مجلس نمایندگان آمریکا تاکنون ۱۵ جلسه شهادت‌دهی مقام‌های کنونی و سابق دولت آمریکا را پشت درهای بسته به پایان رسانده و آنها هفته پیش انتشار هزاران صفحه از نسخه‌های مربوط به این مصاحبه‌ها را آغاز کردند. دموکرات‌ها همچنین تصمیم دارند طی هفته جاری اولین جلسه شهادت‌دهی علنی را که از تلویزیون پخش خواهد شد درباره تحقیقات استیضاح که هفت هفته طول کشیده، آغاز کرده و سه نفر از مقام‌های دست‌اندرکار در سیاست خارجی دولت ترامپ را که تاکنون در جلسه‌های پشت درهای بسته شهادت داده‌اند، احضار کنند. این افراد درباره نقش ترامپ، رودی جولیانی، وکیل شخصی او و متحدان آنها در گروکشی سیاسی با اوکراین شهادت داده‌اند. دموکرات‌ها همچنین تلاش می‌کنند در ماه دسامبر (آذر-دی) جلسه رای‌گیری درباره استیضاح ترامپ را برگزار کنند و او را به سومین رئیس‌جمهوری در تاریخ آمریکا تبدیل کنند که استیضاح می‌شود. گفته می‌شود اگر دموکرات‌ها بتوانند به ضرب‌الاجلی که تعیین کرده‌اند پایبند باشند، می‌توانند تحقیقات استیضاح را تا روزهای قبل از کریسمس به پایان برسانند.

جدال جمهوریخواهان

حال که روند شهادت‌ها علیه ترامپ جدی‌تر شده و موارد اتهامی او آشکارتر می‌شود، جمهوریخواهان آمریکا با ابراز نگرانی از ادامه این روند می‌کوشند دموکرات‌ها را از استیضاح ترامپ بازدارند. آنها از پسر جو بایدن و همچنین افشاکننده اطلاعات مربوط به گفت‌وگوی تلفنی رؤسای جمهور آمریکا و اوکراین خواستند تا هفته آینده در جلسات علنی دادرسی شهادت دهند. اما دموکرات‌ها به احتمال زیاد با حضور هانتر بایدن و آن افشاگر در جلسات دادرسی مخالفت خواهند کرد. دوین نونس، عضو بلندپایه و جمهوریخواه کمیته اطلاعاتی مجلس نمایندگان آمریکا در نامه‌ای خطاب به آدام شف، دموکرات و رئیس هیأت تحقیق در پرونده استیضاح ترامپ درخواست کرد نام این دو نفر در زمره شاهدان قید شود. نونس در این نامه مدعی شد دموکرات‌ها پیگیر یك «فرآیند استیضاح ساختگی و ریاکارانه» هستند که با ترامپ به گونه‌ای بد و نامناسب برخورد می‌کند. وی همچنین آدام شف را به جعل شواهد و ادله برای نادرست و فاسد جلوه دادن تماس تلفنی ترامپ و زلنسکی متهم کرد!

در میان بحبوحه تحقیقات علیه ترامپ، گروهی از روان‌شناسان نیز می‌گویند حاضرند علیه سلامت روانی او به عنوان یک شخص خطرناک شهادت دهند

درنگ

شهادت روان‌شناسان

در میان بحبوحه تحقیقات علیه ترامپ گروهی از روان‌شناسان نیز می‌گویند حاضرند علیه سلامت روانی او شهادت دهند. به‌تازگی پایگاه اینترنتی روزنامه واشنگتن اگزمینر در مقاله‌ای با عنوان «بی‌ثباتی روانی» به قلم کیمبرلی لئونارد نوشته است: یك گروه از کارشناسان پزشکی که مدعی هستند شرایط مربوط به سلامت روحی-روانی دونالد ترامپ، او را به فردی خطرناك تبدیل کرده است حاضر شده‌اند تا در روند تحقیقات مجلس نمایندگان آمریکا برای استیضاح احتمالی ترامپ، در کمیته‌های مختلف این مجلس علیه او شهادت دهند. به گزارش خبرگزاری صدا و سیما اعضای این گروه هفت نفره، شامل چهار روانپزشك، یك متخصص اعصاب و روان بالینی، یك متخصص مغز و اعصاب و یك متخصص طب داخلی، برنامه دارند آمادگی خود را برای شرکت در جلسات استماع کنگره در هفته آینده و همچنین اجرای مصاحبه‌های مختلف با رسانه‌ها، اعلام کرده‌اند. آنها همچنین برای مشورت دادن به اعضای کنگره و رایزنی خصوصی با آنها، در دسترس خواهند بود.

این افراد همچنین آماده خواهند بود با نامزدهای ریاست‌جمهوری حزب دموکرات که خواهان رقابت با ترامپ در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۰ هستند، گفت‌وگو کنند. اعضای این گروه هفت نفره همچنین اعلام کرده‌اند حاضرند با اعضای کابینه ترامپ نیز صحبت کنند.

خبرهای کوتاه

برگزاری چهارمین انتخابات پارلمانی اسپانیا

رای‌دهندگان اسپانیایی دیروز برای شرکت در دومین انتخابات پارلمانی این کشور در عرض شش ماه اخیر و در عین حال چهارمین انتخابات پارلمانی در چهار سال گذشته به پای صندوق‌های رای رفتند؛ انتخاباتی که پیش‌بینی می‌شود در نتیجه آن پارلمانی حتی چند دسته‌تر از قبل حاصل شود. اسپانیا از سال ۲۰۱۵ تاکنون با مساله روی کار آوردن دولت‌های باثبات درگیر بوده است. در آن سال احزابی جدید در پی تشدید بحران مالی و پس از چند دهه دست به دست شدن قدرت میان سوسیالیست‌ها و محافظه‌کاران متعلق به حزب مردم ظهور پیدا کردند. / ایسنا

هفته سوم اعتراضات لبنان

همزمان با هفته سوم اعتراضات مردمی در لبنان، کمبود سوخت در بیروت، پایتخت این کشور بسیاری از پمپ بنزین‌ها و مراکز سوخت‌رسانی را به تعطیلی کشاند. این در حالی است که خرید سوخت از واردکنندگان آن در لبنان با دلار انجام می‌شود و در شرایط کنونی به دلیل کمبود دلار، پرداخت آن دشوار است. از سوی دیگر، هرچند بانك‌ها بعد از یك دوران تعطیلی فعالیت خود را از ابتدای هفته گذشته از سر گرفتند، اما محدودیت‌هایی در برداشت از سپرده‌های ارزی (دلار) اعمال می‌کنند؛ اقدامی که موجب بروز نارضایتی و گاه برخوردهایی میان سپرده‌گذاران و کارمندان بانك‌ها شده است. / ایرنا

اردوغان: ۳۶۵ هزار سوری به کشورشان بازگشته‌اند

رئیس‌جمهور ترکیه مدعی شد سه عملیات نظامی این کشور در سوریه موجب بازگشت ۳۶۵ هزار سوری به کشورشان شده است. رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه این سخنان را دیروز در مراسم هشتاد و یکمین سالگرد درگذشت مصطفی کمال آتاتورك، مؤسس جمهوری ترکیه در آنکارا بیان کرد. وی افزود در سه عملیات نظامی ترکیه امنیت ۸۱۰۰ کیلومتر مربع در خاك سوریه تأمین شده و ۳۶۵ هزار پناهنده سوری توانسته‌اند از ترکیه به کشورشان بازگردند. منظور اردوغان عملیات سپر فرات، شاخه زیتون و چشمه صلح است که اخیرا اجرا شد. / فارس

اعتراف پنتاگون به عقب‌ماندگی

سخنگوی وزارت دفاع آمریکا در مصاحبه‌ای به عقب‌ماندگی این کشور در زمینه تسلیحات فراصوت و پیشی‌گرفتن روسیه در این زمینه اذعان کرد. رابرت کارور که با مجله نیوزویك مصاحبه می‌کرد، گفت: آمریکا طی سال‌ها در زمینه بحث‌های علمی به خصوص فناوری فراصوت پیشرو بود، اما از این فناوری در تسلیحات استفاده نمی‌کرد، اما هم‌اکنون زمان آن فرا رسیده که عقب‌ماندگی در این زمینه جبران شود. کارور اضافه کرد: استفاده از سلاح فراصوت از مهم‌ترین اولویت‌های ما به شمار می‌آید. / فارس

خیز الغنوشی برای ریاست مجلس تونس

مجلس شورای جنبش النهضه تونس اعلام کرد، رئیس این جنبش را به عنوان رئیس پارلمان کشور نامزد کرده و همچنان به انتخاب نخست‌وزیر از داخل جنبش پایبند است. به گزارش ایسنا، عبدالکریم الهارونی، رئیس مجلس شورای جنبش النهضه تونس با بیان این مطلب اضافه کرد: جنبش النهضه در عین حال به حق خود در نامزدی نخست‌وزیر جدید از داخل این جنبش تأکید دارد. وی اما نامی از فرد مورد نظر جنبش النهضه برای نخست‌وزیری تونس نبرد. در انتخابات اخیر تونس که ۶ اکتبر گذشته برگزار شد، جنبش النهضه از مجموع ۲۱۷ کرسی پارلمان تنها با کسب ۵۲ کرسی بیشترین تعداد کرسی‌های پارلمانی را از آن خود کرد و به همین دلیل مامور تشکیل دولت ائتلافی شد.

در صورتی که النهضه در تشکیل دولت ظرف دو ماه شکست بخورد، رئیس‌جمهور تونس می‌تواند فرد دیگری را مامور تشکیل دولت طی دو ماه کند. وی همچنین می‌تواند در صورت عدم موفقیت النهضه در تشکیل فراکسیون اکثریت در پارلمان، خواهان برگزاری انتخابات جدید شود.

گفتنی است که در انتخابات ریاست‌جمهوری تونس نیز برخلاف همه پیش‌بینی‌ها فردی به نام قیس سعید برنده شد.

فردی بدون وابستگی سیاسی مشخص به احزاب شناخته شده تونس و یك حقوقدان کهنه‌کار که به‌شدت مخالف عادی سازی روابط تونس با رژیم صهیونیستی است و عادی‌سازی را یك «خیانت بزرگ» می‌داند. وی معتقد است «مساله فلسطین در وجدان ملت تونس جا دارد» و به لحاظ سیاست خارجی نیز معتقد است اتحادیه عرب باید اتحادیه ملت‌های عرب باشد نه اتحادیه کشورهای عربی. جنبش اسلامگرای النهضه که ریشه‌های اخوانی دارد در انتخابات ریاست‌جمهوری از نامزدی قیس سعید حمایت کرده بود. به هرحال اگر راشد الغنوشی به ریاست پارلمان تونس برسد و دولت نیز در دست این حزب باشد یك‌بار دیگر قدرت در تونس به‌دست گروه‌های ملی و اسلامگرای این کشور افتاده و سکولارها به حاشیه رانده شده‌اند.

اگر راشد الغنوشی به ریاست پارلمان تونس برسد و دولت نیز در دست این حزب باشد یك‌بار دیگر قدرت در تونس به‌دست گروه‌های ملی و اسلامگرای این کشور افتاده و سکولارها به حاشیه رانده می‌شوند

انتخابات مجدد در بولیوی

در پی افزایش فشارها بر دولت بولیوی درخصوص انتخابات اخیر ریاست جمهوری، «اوو مورالس» خواستار برگزاری انتخابات مجدد در این کشور شد. روز شنبه در ادامه اعتراضات، مخالفان رئیس‌جمهور بولیوی، با حمله به ساختمان رسانه دولتی در شهر لاپاز (پایتخت اداری بولیوی) کارکنان تلویزیون بولیوی و رادیو پاتریا نوا (میهن نوین) را مجبور به ترك محل کار خود کردند. مخالفان در اعتراض به اعلام پیروزی مورالس در انتخابات ریاست جمهوری بولیوی برای چهارمین دوره پیاپی به خیابان‌ها ریختند. مورالس ۶۰ ساله از سال ۲۰۰۶ به‌عنوان نخستین بومی چپ‌گرا در مقام رئیس جمهوری، قدرت را در بولیوی در دست دارد. وی در انتخابات سال‌های ۲۰۰۵، ۲۰۰۹ و ۲۰۱۴ با کسب بیش از ۵۰ درصد آرا و در همان دور نخست به ریاست جمهوری برگزیده شد.

تلاش‌های مورالس برای آرام‌کردن اوضاع تاکنون ثمربخش نبوده است. در این میان افزایش شکاف در رده‌های پلیس بولیوی نیز تهدید مضاعفی را متوجه اوو مورالس کرده است. منابع خبری می‌گویند در جریان اعتراضات این کشور تاکنون سه نفر کشته و بیش از صد نفر مجروح شده‌اند.

به گزارش رویترز، یگان‌های پلیس بولیوی از روز جمعه در برخی شهرهای این کشور آمریکای لاتین دست به تجمع در خیابان‌ها زدند و معترضان ضددولتی آنها را تشویق می‌کردند. پلیس در چند شهر بولیوی به جمع معترضان به نتیجه انتخابات ریاست‌جمهوری پیوست. براساس گزارش‌های منتشر شده، ماموران پلیس با به تن داشتن لباس خدمت در جمع تظاهرکنندگان در سوکره، لاپاز و دیگر شهرهای بزرگ بولیوی حضور پیدا کرده‌اند. فهرست درخواست افسران پلیس معترض، شامل شرایط کاری بهتر، استعفای فرمانده‌شان و تضمین آن می‌شود. تاکنون ترك پست نیروهای پلیس در اطراف کاخ ریاست‌جمهوری بولیوی، تحولی بدیمن برای مورالس بوده است. اتحادیه اروپا با صدور بیانیه‌ای با تاکید بر این‌که معترضان باید اعتراضات‌شان را مسالمت‌آمیز نگه دارند، اعلام کرد راهکار تنها از طریق مذاکرات مسالمت‌آمیز محقق می‌شود. کارلوس مسا، رقیب اصلی مورالس با رد بازشماری آرا به وسیله سازمان کشورهای آمریکایی نیز از مجلس این کشور خواست تا زمینه برگزاری انتخابات مجدد را فراهم کند.